

Na základe rôznych názorov vo futbalovom hnutí medzi trénermi hlavne u mládeže, a na základe i vlastných poznatkov som preložil pre trénerov FK Tempo článok od uznávaného odborníka a trénera J. Kotrba. Mal som to šťastie, že myšlienky ktoré v článku vyjadruje som osobne ako študent na FTVS UK Praha taktiež prijímal a počúval od tých istých špičkových odborníkov a mojich vysokoškolských učiteľov, ako v článku spomína J.Kotrba.

Jiří Kotrba: Nie je pravda, že výsledok mládeže nie je dôležitý. Je a to vždy! Len musí byť rozvíjajúci.

KOMENTÁR

Občasné odbornej príspevky skúseného trénera Jiřího Kotrba (predtým o i. trénera Sparty, s ktorou v roku 2003 o i. postúpil do jarnej časti Ligy majstrov, Jablonca či českého tímu do 21 rokov) pre efootball.cz vzbudili v minulosti vždy veľký ohlas. Tentoraz Kotrba píše už z pozície riaditeľa oddelenia pre rozvoj futbalu a riaditeľa športovo technického oddelenia FAČR o tom, že nie je pravda, ako sa často a s obľubou tvrdí, že výsledky u mládeže nie sú dôležité.

"Sú a to vždy! Len musia byť rozvíjajúce," tvrdí Jiří Kotrba vo svojom nasledujúcom komentári:

"Prepojenie sveta športovej praxe a sveta športovej teórie považujem za základ úspechu. Moju generáciu významne ovplyvnili odborníci, ktorí práve toto kritérium spĺňali. Na FTVS UK nás vyučovali nielen teoreticky skvelo vybavení pedagógovia, ale zároveň aj reprezentační tréneri, akými boli napríklad Luděk Bukač, Lubomír Dobrý či Josef Dovalil. Nemohli sme dostať do vienka viac.

Všetci v cíli a prvý v cíli

Zopakujem jednu z ich téz, ktorá mala platnosť vtedy, má platnosť dnes a zaiste bude mať aj v budúcnosti. Pripomínali, aby sme pri športovaní detí približne do konca základnej školskej dochádzky ctili heslo: "Všetci v cíli". A až v dorasteneckom veku razili heslo: "Prvý v cíli". A v rámci tohto vždy starostlivo vážili aj význam výsledkov.

Prečo to všetko pripomínam?

Spomenul som si na ne nedávno pri diskusii s trénermi, zodpovedajúcich za Regionálne futbalovej akadémie, pri príležitosti konania medzinárodného futbalového turnaja "Akadémie Cup" v Košiciach (jún 2019). Pri hodnotení turnaja sme sa dostali okrem iného k otázke, ako pristupovať k výsledkom zápasu tohto turnaja, ktoré sa pohybovali od tesných, až po naozaj drvivé porážky. Nič proti vysokým prehrám, tie stretnú vo futbale každého. Zvlášť, ak hovoríme o vekovej kategórii hráčov, ktorým za pár dní ešte len končil ich žiacky vek. Mňa však zaujal názor niektorých trénerov, ktorí tvrdošijne zastávali názor, že výsledky nie sú vôbec dôležité.

Čierna ani biela

V duchu som obdivoval Karla Poborského, keď trénerom trpezlivo vysvetľoval, že pre rozvoj futbalistov je na jednej strane škodlivý extrém, kedy preferujeme len výsledky, rovnako ako druhý extrém, kedy nám na výsledku vôbec nezáleží. Čierna ani biela nie sú v tomto prípade tými hlavnými farbami.

Karel absolútne správne a logicky argumentoval, že výsledok konkrétneho stretnutia má význam potrebnej spätnej väzby, a pokiaľ z neho nebudú robiť drámu tréneri, doma rodičia alebo manažéri, tak prečo by mal byť odmietaný? Naopak, má potenciál byť zdrojom poučenia, ale aj motiváciou do budúcnosti.

Áno, výsledky najmä v kategóriách prípraviek naozaj nie sú tým najhlavnejším. Psychika malých detí do svojho portfólia nezahŕňa to, čo bolo včera, ale sústredí sa len na prítomnosť. Každé dieťa ale túži byť úspešné, každé sa snaží vyhrať, dať gól. Ak sme zodpovední vychovávateľia, potom sa musíme vždy snažiť odmeniť všetky deti, ktoré sa poctivo snažili,

pocitom nejakého osobného víťazstva. A to ako na tréningu, tak aj v stretnutiach. A to predovšetkým u tých hráčov, ktorým to zatiaľ nejde. To je veľké umenie trénera. **Samotné stretnutie je v týchto kategóriách naozaj len súčasťou tréningu.** Slúži na to, aby ukázalo, čo z tréningu hráč dokázal aplikovať do zápasu a čo nie. Preto, z tohto uhla pohľadu, by ani tréneri prípraviek nemali zabúdať na výsledok. Musí však byť vždy rozvíjajúci, nie devastujúci!

Od extrému k extrému

V našom štáte ideme neustále od extrému k extrému. Vybudovali sme v 70. a 80. rokoch minulého storočia bezchybný systém na podporu talentovanej mládeže, aby sme ho od 90. rokov minulého storočia a v prvom desaťročí súčasného storočia úplne zdevastovali. Potom sme vo futbale všetko chceli zachrániť a podriadili všetko výsledkom. Išli sme tak ďaleko, keď sme systém súťaží dospelých previedli do súťaží detí a mládeže. Stavili sme na to, že republikové súťaže mládeže problematiku stagnácie vyriešia. Nevyriešili. **Zapchávali sme si uši, keď nám bolo pripomínané, že generácia Nedvedovcov nikdy žiadnu žiacku ligu nehrala. Do pätnásteho roku veku sa títo hráči pohybovali len v krajských súťažiach. Ale tie vtedy mali svoju úroveň.**

A rovnako nič nevyriešil ani druhý extrém, keď sme povedali, že na výsledkoch nezáleží. A to ešte v juniorskom veku! Ako to dopadlo s juniorskými súťažami vieme dobre. Futbalový talent k svojmu rozvoju potrebuje predovšetkým vhodnú tréningovú klímu a postupne, v určitom veku, aj stále lepšiu úroveň súťaže. Je jasné, že dnes všetko komplikuje celý rad ďalších faktorov. Každý z nás trénerov pozná prípady prehnanej starostlivosti o deti rodičmi, ktorí by sa pre svoje dieťa rozkrájali. Často sú za tým ich nenaplnené ambície. Kladú na svoje dieťa premrštené nároky a tlačia na výsledok, tlačia na trénerov. Veľakrát svoje dieťa vozia denne desiatky kilometrov na tréningy, čím ho pripravujú o detstvo. A taký prístup deti ničí.

Výsledky nemajú hodnotu? Hlúposť!

Záverom by som ešte rád poznamenal, že podporovanie motivácie podávať čo možno najlepšie výkony býva dnes veľmi často kritizovaný. Ak som hovoril o generácii Nedvedovcov, potom vám všetci povedia, že to bol jeden zo základných princípov práce ich vtedajších trénerov. Argumentácia, že by deti nemali byť posudzované podľa toho aký výkon podávajú, je pravdivá len z časti. Zaujatost' pre činnosť a naučenie odvieť čo najlepší výkon, aj keď sa mi nedarí, to je základom neskorších úspechov.

Ide o to, aby sa kyvadlo príliš nevychýľovalo na jednu alebo druhú stranu. Predčasný tlak na výsledky nemôžeme nahrádzať nezmyselnou požiadavkou, že výsledky pre vývoj dieťaťa nemajú hodnotu. Pre deti nie je nič staršie než včerajší výsledok stretnutia. Na druhú stranu im ale nehovorme, že na výsledok sa nehraje, prípadne, že na ňom nezáleží. To je podľa mňa úplná hlúposť!

Vo svete profesionálneho futbalu je tomu inak. Jediným diagnostickým prostriedkom pre trénera je výsledok. Rovnako tak každý profesionálny tréner vie, alebo by mal vedieť, že stretnutie je tréningom nenapodobiteľné. Nikdy v tréningu nenamodelujete rovnaké situácie, ktoré sa potom objavujú v stretnutí. Futbal vďaka veľkému hernému priestoru, počtu hráčov a ďalších faktorov vytvára toľko možností, že vždy v tréningu hľadáte len podobné situácie.

Vlastný názor :

Ako pedagóg a tréner, ktorý prešiel od najmenších až po profesionálny futbal s ním úplne súhlasím.. Toto platí pre všetky hry, nielen pre futbal. A vlastne aj pre život. **"Výsledok je dôležitý vždy. Len musí byť rozvíjajúci. "Preto sa mi tiež nepozdáva úplné zrušenie známkovania na niektorých predmetoch a v niektorých školách."**

Mgr. Milan Ivanka, šéftrener mládeže FK Tempo.